

ผลงานวิชาการ R2R

ชื่อเรื่อง : ผลของความรู้ในการคัดกรองซ้ำผู้ป่วยกลุ่มอาการกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันที่มารับการรักษาด้วยอาการฉุกเฉินของพยาบาลหอผู้ป่วยในหญิง โรงพยาบาลก้นดั่ง จังหวัดตรัง

เจ้าของผลงาน นางสลักจิต บุญนอม และ นางสาวจุรีพร บัวชุม หน่วยงานหอผู้ป่วยในหญิง โรงพยาบาลก้นดั่ง จังหวัดตรัง E-mail: salakjit2520@hotmail.co.th, sai_love_oh@hotmail.com โทรศัพท์ 08-6288-5656, 06-2056-5608

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของความรู้ในการคัดกรองซ้ำผู้ป่วยกลุ่มอาการกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันที่มารับการรักษาด้วยอาการฉุกเฉินของพยาบาลหอผู้ป่วยในหญิง โรงพยาบาลก้นดั่ง จังหวัดตรัง เป็นการดำเนินการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) วัดก่อนและหลังการทดลอง

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ส่วน คือ 1.ข้อมูลส่วนบุคคล 2.แบบ สอบถาม การรับรู้และทักษะในการคัดกรองซ้ำของผู้ป่วยกลุ่มอาการกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันที่มารับการรักษาด้วยอาการฉุกเฉิน 3.แบบทดสอบความรู้เรื่องกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เครื่องมือก่อนนำไปใช้วิเคราะห์หาดัชนีความตรง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้สถิติแบบ Paired – Sample T-test ผลการวิจัยพบว่าระดับการรับรู้ในการคัดกรองซ้ำ พบว่าอยู่ในระดับมาก ระดับทักษะในการคัดกรองซ้ำ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.75 \pm 0.42$) และระดับความรู้ก่อน – หลัง มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ อาการฉุกเฉินของกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน การคัดกรองซ้ำ กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน

ความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์การวิจัย โรคหัวใจในประเทศไทยในช่วงเวลา 10 ปี (พ.ศ. 2544-2553) อัตราป่วยเพิ่มขึ้น 5 เท่า ส่วน อัตราตายเพิ่มขึ้น 6 เท่า (สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค, 2555) โดยเป็นโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดประมาณ 450 รายต่อวันเสียชีวิตชั่วโมงละ 2 คนผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลันจะมีอัตราตายเฉียบพลันสูงกว่าโรคอื่นประมาณ 4-6 เท่า

โรงพยาบาลก้นดั่ง อำเภอก้นดั่ง จังหวัดตรัง เป็นโรงพยาบาลชุมชนขนาด 60 เตียง มีขีดความสามารถจำกัดในการรักษา ผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน พยาบาลเป็นส่วนหนึ่งในทีมสุขภาพที่มีบทบาทสำคัญในการประเมินและคัดกรองผู้ป่วยเนื่องจากพบผู้ป่วยในเบื้องต้นจากการปฏิบัติงานพบปัญหาที่สำคัญในเรื่องการประเมินผู้ป่วยกลุ่มอาการกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันยังไม่ครอบคลุม โดยเฉพาะในกลุ่มอาการที่ไม่เด่นชัด ทำให้ผู้ป่วยเข้าถึงบริการช้า ผู้ป่วยไม่ได้รับการตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจในทันที รวมถึงการประสานส่งต่อ ที่รวดเร็ว และจากข้อมูลสถิติผู้ป่วยที่รับไว้รักษาในโรงพยาบาลก้นดั่ง ด้วยอาการฉุกเฉิน ล้นปี ที่มีโอกาส

เสี่ยงต่อการเกิดภาวะกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2559 – 31 ธันวาคม 2559 เป็นผู้ป่วยในหญิง จำนวน 435 ราย ได้รับการวินิจฉัยล่าช้า(Delayed diagnosis) จำนวน 30 รายหรือร้อยละ 6.90 มีการส่งตัวไปรักษาต่อที่โรงพยาบาล ตรงจำนวน 13 ราย หรือร้อยละ 2.99 และมีอัตราการเสียชีวิตในหอผู้ป่วยในหญิงจำนวน 2 ราย หรือร้อยละ 0.46

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของความรู้ในการคัดกรองซ้ำผู้ป่วยกลุ่มอาการกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันที่มารับการรักษาด้วยอาการฉุกเฉินคืนปีของพยาบาลหอผู้ป่วยในหญิง โรงพยาบาลกันตัง จังหวัดตรัง เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานอย่างครอบคลุม ถูกต้อง รวดเร็วซึ่งจะช่วยให้ผู้ป่วยปลอดภัย และลดภาวะแทรกซ้อนที่ทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิตได้

วัตถุประสงค์ทั่วไป : เพื่อศึกษาผลของความรู้ในการคัดกรองซ้ำผู้ป่วยกลุ่มอาการกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันที่มารับการรักษาด้วยอาการฉุกเฉินคืนปีของพยาบาลหอผู้ป่วยในหญิง โรงพยาบาลกันตัง จังหวัดตรัง

วัตถุประสงค์เฉพาะ : เพื่อวัดความรู้และทักษะของการคัดกรองซ้ำในผู้ป่วยกลุ่มอาการกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันที่มารับการรักษาด้วยอาการฉุกเฉินคืนปี ของพยาบาลหอผู้ป่วยในหญิง โรงพยาบาลกันตัง จังหวัดตรัง

วิธีการ อธิบายรูปแบบการศึกษา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi – Experimental Research) ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยโดยทดสอบระดับความรู้ก่อน – หลัง เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถาม 3 ส่วน คือ 1.) ข้อมูลส่วนบุคคล 2.)แบบสอบถามการรับรู้และทักษะในการคัดกรองซ้ำของผู้ป่วยกลุ่มอาการกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันที่มารับการรักษาด้วยอาการฉุกเฉินคืนปี 3.)แบบทดสอบความรู้ รวมทั้งหมดจำนวน 68 ข้อ ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน กลุ่มตัวอย่างคือพยาบาลหอผู้ป่วยในหญิง โรงพยาบาลกันตัง จังหวัดตรัง จำนวน 13 คน เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ ถึง 30 มิถุนายน 2560 หลังจากนั้นผู้วิจัยเชิญแพทย์มาสอนเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยกลุ่มอาการกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน รวมทั้งการแปลผล EKG หลังจากได้รับความรู้ 1 สัปดาห์ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามส่วนที่ 3 อีกครั้ง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อศึกษาผลของความรู้ ในการคัดกรองซ้ำผู้ป่วยกลุ่มอาการกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันที่มารับการรักษาด้วยอาการฉุกเฉินคืนปี

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่าการรับรู้ในการคัดกรองซ้ำอยู่ในระดับมากมีระดับทักษะในการคัดกรองซ้ำอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ก่อน – หลัง โดยใช้สถิติ Paired – sample T-Testของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าระดับความรู้ก่อน-หลัง มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมายของ สเปนเซอร์และสเปนเซอร์ (Spencer & Spencer, 1993) ที่ให้ความหมายของสมรรถนะว่าเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลต่อความมีประสิทธิภาพของเกณฑ์ที่ใช้และหรือการปฏิบัติงานที่ได้ผลการทำงานที่ดีขึ้นกว่าเดิม สอดคล้องกับการศึกษาของ จริยา ตันติธรรม (2552) ที่กล่าวว่าพยาบาลต้องมีสมรรถนะด้านความรู้เกี่ยวกับอาการแสดงของโรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน มีทักษะด้านการประเมิน คัดกรอง ทักษะการอ่านแปลผลคลื่นไฟฟ้าหัวใจ การตรวจร่างกาย การรายงาน แพทย์ การประสานงานเพื่อการปรึกษาแพทย์ และสอดคล้องกับการศึกษาของ จิตติ

โฆเซิตซัยวัฒน์ (2552) ที่กล่าวว่า โดยบทบาทของพยาบาลคัดกรอง ต้องรีบซักประวัติและ ตรวจประเมินผู้ป่วย ทำการตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ และรายงานแพทย์ในเวลารวดเร็ว ซึ่งถือเป็นกุญแจ สำคัญในการวินิจฉัยและ สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสมาคมโรคหัวใจแห่งสหรัฐอเมริกา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ข้อคำถามอาจมีความหมายกำกวม ไม่เข้าใจแบบสอบถามทำให้บางครั้ง ตัดสินใจได้ยากและผู้ตอบแต่ละคนอาจจะเข้าใจความหมายของข้อความไม่เหมือนกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้มีการเฝ้าระวังและมีการดูแลผู้ป่วยภาวะกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันของผู้ป่วยในหญิงที่มา รับการรักษาด้วยอาการจุกแน่นลิ้นปี่ ได้อย่างครอบคลุม ถูกต้อง รวดเร็ว และส่งต่อได้ทันเวลา ป้องกัน

ภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น และการสูญเสียอย่างไม่คาดฝัน

พยาบาลมีความรู้ และทักษะ ของการคัดกรองซ้ำในผู้ป่วยกลุ่มอาการกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันที่มา รับการรักษาด้วยอาการจุกแน่นลิ้นปี่ ตามแนวทางปฏิบัติมาตรฐานวิชาชีพ

วิเคราะห์ว่าการเปลี่ยนแปลงนี้แก้ปัญหาที่เป็นประเด็นสำคัญของปัญหาได้เพียงใด

จากการศึกษาผลของความรู้ในการคัดกรองซ้ำผู้ป่วยกลุ่มอาการกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันที่มา รับการรักษาด้วยอาการจุกแน่นลิ้นปี่ ของพยาบาลหอผู้ป่วยในหญิง โรงพยาบาลกันตัง จังหวัดตรัง พบว่า ตั้งแต่ 1 กุมภาพันธ์ 2560 – 31 พฤษภาคม 2560 มีผู้ป่วยกลุ่มอาการกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดเฉียบพลันที่มา รับการรักษาด้วยอาการจุกแน่นลิ้นปี่ หอผู้ป่วยในหญิง โรงพยาบาลกันตัง จังหวัดตรัง จำนวน 112 ราย ได้รับการ วินิจฉัยล่าช้า (Delayed diagnosis) จำนวน 5 รายหรือร้อยละ 4.46 มีการส่งตัวไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลตรัง จำนวน 5 ราย หรือร้อยละ 4.46 และอัตราการเสียชีวิต เท่ากับ 0
